

Minister Finansów

Warszawa, 28 lutego 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 7883 w sprawie zawodu doradcy podatkowego
Znak sprawy: DTS1.054.1.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Interpelacja nr 7883 w sprawie zawodu doradcy podatkowego

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 7883 Pośła na Sejm Pana Jarosława Wałęsy dotyczącą zawodu doradcy podatkowego przedstawiam poniższe informacje i jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, iż większość informacji w zakresie objętym pytaniami przedmiotowej Interpelacji zawiera się w treści procedowanego przez Ministerstwo Finansów projektu *ustawy o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym* (UD134) oraz jego uzasadnienia, który został w październiku 2024 r. przedłożony do uzgodnień, konsultacji i opiniowania i dostępny jest na stronie RCL:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/>

- 1. „Czy osoba, która ukończy studia wyższe na kierunku „Doradztwo Podatkowe”, będzie zwolniona z obowiązku przystępowania do egzaminu na doradcę podatkowego? Jeśli tak, proszę o szczegóły dotyczące zakresu zwolnienia, a także o uzasadnienie takiej decyzji.”**

Zgodnie z obowiązującym art. 22 ust. 13a ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2117) – dalej jako: „ustawa” (przepis dodany ustawą z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz.U. z 2014 r. poz. 768), która weszła w życie 10 sierpnia 2014 r.), Państwowa Komisja Egzaminacyjna do Spraw Doradztwa Podatkowego może zawierać z uczelniami posiadającymi uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie nauk ekonomicznych lub nauk prawnych umowy, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), określające

realizowany przez uczelnię program studiów obejmujący zakres wiedzy i umiejętności wymaganych w części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego. Zawarte dotychczas przez Komisję Egzaminacyjną z uczelniami umowy publikowane są na stronie internetowej Ministerstwa Finansów, gdzie można zapoznać się z ich treścią: <https://www.gov.pl/web/finanse/umowy-z-uczelniami>

Każda z umów określa kierunek studiów realizowany przez uczelnię, z którą została zawarta umowa, obejmujący zakres wiedzy i umiejętności wymaganych w części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego (nazwa kierunku studiów jest indywidualnie określana przez uczelnię, w związku z czym tylko niektóre z kierunków studiów objętych zawartymi umowami zostały przez uczelnie nazwane „Doradztwo podatkowe”).

Wynikające z ustawy preferencje w zakresie egzaminu na doradcę podatkowego dla osób, które ukończyły studia, których program zrealizowany został w ramach umowy zawartej przez Komisję Egzaminacyjną z uczelnią – zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy – pozwalają absolwentom tych studiów na przystąpienie do egzaminu na doradcę podatkowego obejmującego tylko część ustną, umożliwiając tym samym tzw. „zwolnienie” z części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego (egzamin na doradcę podatkowego przeprowadzany wobec pozostałych kandydatów składa się z dwóch części - pisemnej i ustnej).

Stosownie do art. 24 ust. 6 ustawy, absolwenci kierunków studiów objętych umową zawartą przez Komisję Egzaminacyjną z uczelnią mogą przystępować do części ustnej egzaminu na doradcę podatkowego lub powtarzać tę część egzaminu w okresie roku od dnia złożenia wniosku o dopuszczenie do części ustnej egzaminu po raz pierwszy, nie później jednak niż w okresie 2 lat od ukończenia studiów.

Podkreślić należy, że procedowany przez Ministerstwo Finansów projekt ustawy nie przewiduje wprowadzenia zmian w zakresie uprawnień dotyczących egzaminu na doradcę podatkowego wynikających z ukończenia kierunku studiów objętego umową zawartą przez Komisję Egzaminacyjną z uczelnią.

W konsekwencji, osoby które ukończą kierunek studiów objęty umową zawartą przez Komisję Egzaminacyjną z uczelnią zarówno przed jak i po wejściu w życie projektowanej ustawy, nadal będą uprawnione do przystąpienia – w ww. okresie 2 lat od ukończenia studiów – do egzaminu na doradcę podatkowego składającego się z jednej części (ustnej), tj. bez konieczności przystąpienia do części pisemnej egzaminu.

Projektowane regulacje jedynie doregulowują kwestie dotyczące samej procedury zawierania przez Komisję Egzaminacyjną umów z uczelniami i jej następczej weryfikacji oraz zmierzają do określenia minimalnych wymogów programowych, jakie powinien spełniać program studiów, którego dotyczy wniosek uczelni - celem ujednolicenia zarówno sposobu rozpatrywania wniosków uczelni o zawarcie umowy, jak też zasad przygotowania kandydatów na doradców podatkowych „zwalnianych” z części pisemnej egzaminu w związku z ukończeniem określonego kierunku studiów.

Ponadto, przewidziane w przepisach ustawy uprawnienie do „zwolnienia” z części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego będzie przysługiwało osobom, które

rozpoczęły albo rozpoczną studia na kierunku objętym umową zawartą przez Komisję Egzaminacyjną z uczelnią – także w przypadku, gdy umowa zostanie rozwiązana - pod warunkiem, że zrealizują one program studiów na warunkach określonych tą umową.

2. Czy w wyniku nowych regulacji zawód doradcy podatkowego zostanie objęty przepisami określającymi strój urzędowy, wzorem zawodów takich jak sędzia czy adwokat? Jeśli takie plany istnieją, proszę o przedstawienie szczegółów dotyczących projektu oraz ewentualnego wyglądu stroju urzędowego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym (UD134) przewiduje wprowadzenie stroju urzędowego (togi) dla doradców podatkowych biorących udział w rozprawach sądowych. Zgodnie bowiem z projektowanym art. 38a ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym: „Doradca podatkowy uczestnicząc w rozprawach sądowych używa stroju urzędowego. Strojem urzędowym doradcy podatkowego jest toga.”. Przepis ten nakłada na doradcę podatkowego obowiązek każdorazowego używania stroju urzędowego gdy reprezentuje klienta przed sądem na rozprawie.

Wprowadzenie togi pozytywnie wpłynie na wizerunek doradcy podatkowego i podniesie prestiż tego zawodu, a przede wszystkim podkreśli powagę sądu oraz uwypukli rolę procesową doradców podatkowych jako profesjonalnych pełnomocników, wspierając tym samym właściwy przebieg postępowań sądowych.

Powyższa zmiana należy do grupy zmian mających na celu zbliżenie zasad funkcjonowania zawodu doradcy podatkowego z innymi zawodami zaufania publicznego działającymi na rynku usług doradztwa podatkowego jak radca prawny i adwokat. Stąd też, analogicznie jak w przypadku strojów urzędowych określonych dla tych zawodów, również wzór stroju urzędowego doradców podatkowych (m.in. kolor żabotu), zostanie określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, który dokona tego uwzględniając – zgodnie z wytycznymi zawartymi w projektowanym upoważnieniu ustawowym - uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi sądu i utrwalonej tradycji.

O wprowadzenie stroju urzędowego dla doradców podatkowych zabiegała Krajowa Izba Doradców Podatkowych, która zwracała uwagę na potrzebę określenia togi jako symbolu profesjonalizmu doradców podatkowych będących przedstawicielami zawodu zaufania publicznego, sprzyjającego budowaniu zaufania do doradców podatkowych i ich kompetencji w reprezentowaniu interesów klientów przed sądami.

3. W jaki sposób będą zmienione zasady przeprowadzania egzaminu ustnego na doradcę podatkowego? Czy przewidywane zmiany w procedurze egzaminacyjnej wpłyną na dostępność tego zawodu dla nowych kandydatów?

Projekt ustawy przewiduje zmianę sposobu liczenia rocznego okresu przewidzianego na przystępowanie przez kandydatów do części ustnej egzaminu lub powtarzanie tej części egzaminu, który nie będzie już liczony jak dotychczas „od dnia przystąpienia do części pisemnej egzaminu”, ale „od dnia ogłoszenia wyniku części pisemnej egzaminu”, który to termin następuje później, w związku z czym faktyczny

czas na przystępowanie przez kandydata do części ustnej egzaminu lub powtarzanie tej części egzaminu ulegnie wydłużeniu, a wprowadzana zmiana będzie korzystna dla wszystkich kandydatów. Nowa zasada obowiązywać będzie po raz pierwszy kandydatów, którzy przystąpią do części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego po dniu wejścia w życie nowelizacji.

Regulamin przeprowadzania egzaminu na doradcę podatkowego, w tym szczegółowe kwestie dot. przeprowadzania części ustnej tego egzaminu określa obecnie - ale również określi po wejściu w życie nowelizacji - rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego i przeprowadzania egzaminu na doradcę podatkowego (obecnie rozporządzenie z dnia 2 listopada 2010 r. Dz. U. z 2016 r. poz. 1972, z późn. zm.). W ramach regulacji ww. rozporządzenia planuje się umożliwienie kandydatom korzystania na części ustnej egzaminu z przepisów prawa ogłoszonych w dziennikach urzędowych lub zawartych w zbiorach przepisów bez komentarzy (obecnie kandydaci uprawnieni są do tego jedynie w trakcie części pisemnej egzaminu przy rozwiązywaniu zadania, tzw. kazusu).

Podkreślenia wymaga fakt, że procedowana nowelizacja ustawy nie zmienia ustawowych zasad dostępu do zawodu doradcy podatkowego, które niezmiennie zapewnią będą jego otwartość dla wszystkich osób posiadających pełną zdolność do czynności prawnych, korzystających z pełni praw publicznych i posiadających wyższe wykształcenie (wystarczające jest ukończenie 3-letnich studiów I stopnia na dowolnie wybranym kierunku) oraz – co charakterystyczne dla zawodów zaufania publicznego – będących nieskazitelnego charakteru i swoim dotychczasowym postępowaniem dających rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu (art. 6 ust. 1 ustawy). Jedyna zmiana dotyczy procesu egzaminowania, która winna być rozpatrywana w kategorii zmian w sposobie przygotowania się do egzaminu, nie zaś zmiany w dostępie do zawodu regulowanego. Z uwagi na otwartość dostępu do zawodu doradcy podatkowego realna możliwość weryfikacji przez Komisję Egzaminacyjną posiadania przez kandydatów odpowiedniego merytorycznego przygotowania do wykonywania zawodu – ma istotne znaczenie.

Procedura egzaminacyjna przeprowadzana nadal będzie w oparciu o ten sam dwuetapowy schemat – część pisemną i ustną egzaminu, zapewniając kandydatom możliwość wielokrotnego powtarzania każdej części egzaminu. Utrzymane także zostaną przewidziane w ustawie możliwości „zwolnienia” licznych grup kandydatów z części egzaminu na doradcę podatkowego – w przypadku absolwentów uczelni z którymi Komisja Egzaminacyjna zawarła umowy kandydat będzie „zwolniony” z części pisemnej egzaminu, a w przypadku osób posiadających określone uprawnienia zawodowe (m.in. radca prawny, adwokat, sędzia, biegły rewident) – egzamin co do zasady nadal nie będzie obejmował dziedzin, które kandydat zdawał w ramach innego egzaminu zawodowego (po nowelizacji zwolnienie nie będzie dotyczyło wyłącznie prawa podatkowego). Utrzymana zostanie także przewidziana w ustawie możliwość zaliczenia dotychczasowego doświadczenia zawodowego na poczet wymaganej praktyki.

4. Czy planowane jest wprowadzenie aplikacji dla przyszłych doradców podatkowych, wzorem aplikacji prawniczych? Jeśli tak, proszę o szczegóły

dotyczące programu aplikacji, jej czasu trwania oraz potencjalnych kosztów dla uczestników.

Na obecnym etapie wydaje się, że podnoszenie wynikających z uregulowań prawnych wymagań w dostępie do zawodu doradcy podatkowego, jakim byłoby wprowadzenie aplikacji, jest niecelowe. Przewidziane projektowaną ustawą usprawnienie dotychczasowych mechanizmów skutecznego egzekwowania właściwego przygotowania kandydatów do wykonywania zawodu – poprzez odpowiednią weryfikację posiadanej wiedzy w ramach egzaminu oraz doświadczenie zdobyte w ramach zatrudnienia w odpowiednim podmiocie lub w ramach praktyki zawodowej, powinny być wystarczające dla zapewnienia odpowiedniego profesjonalizmu przyszłych doradców podatkowych.

W powyższe wpisuje się zapewne także koncepcja wprowadzenia obowiązkowej aplikacji (na wzór aplikacji radców prawnych czy adwokatów), która istotnie zmieniłaby sposób przygotowywania kandydata na doradców podatkowych do wykonywania w przyszłości tego zawodu zaufania publicznego, jednocześnie jednak znacznie wydłużyłaby sam proces nabywania uprawnień zawodowych, zwiększyła jego koszt, a przez to mogłaby się stać elementem ograniczającym dostęp do zawodu doradcy podatkowego (ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. z 2023 r. poz. 334). Między innymi z powyższych względów zagadnienie to wymaga szerszej analizy, przede wszystkim ze strony samorządu zawodowego, od którego – zasadniczo – możliwości finansowych, organizacyjnych, czy strukturalnych (także w kontekście samej struktury Krajowej Izby Doradców Podatkowych, jej scentralizowania oraz podziału zadań i kompetencji pomiędzy poszczególne organy Izby) zależałoby powodzenie tej koncepcji.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu